

AZ ÚJ EVANGELIZÁCIÓ LELKISÉGE FERENC PÁPA TANÍTÁSÁBAN

Ferenc pápa különleges karizmája, hogy gondolatait nemcsak az elméleti teológia szintjén fogalmazza meg, hanem az élet mindennapjaira lebontható konkrét útmutatásokkal is. És mindent olyan megragadó és szemléletes megfogalmazással, kifejezésekkel teszi, amelyek megérintik az ember lelkét.

Megkísérlem összefoglalni Ferenc pápa tanítását az új evangelizáció útjáról és lelkiiségéről. A következőkben legtöbbször a pápának *Az Evangélium öröme* kezdetű apostoli levelét idézem; a szövegben az egyéb megjelölés nélkül szereplő számok e dokumentum pontjait jelzik.¹

I. Az új evangelizáció lelkületének alapja — az öröm

Az öröm a legbiztosabb mutatója (lehet) önmagunk számára is annak, hogy valóban élő-e hitünk, imádságunk, Isten-kapcsolatunk. És az öröm a legnagyobb tanúja hitünknek is mások előtt. (10) (A keresztény öröm természetesen nem hangulati feldobottságot jelent, hanem — akár szenvedések közepette is — Jézussal egyesült biztonságot. Vö. Kol 1,24.)

1) Az öröm és az evangelizáció

„Az Evangélium öröme betölti azok szívét és egész életét, akik találkoznak Jézussal. Akik engedik, hogy üdvözítse őket, azok megszabadulnak a bűntől, a szomorúságtól. A keresztény hívettek szeretnék fordulni, hogy meghívjam őket egy olyan új evangelizáló korszakra, amelyet ez az öröm jellemez.” (1)

„Az örömből, melyet az Úr hozott, senki nincs kizárva.” (3) Ezzel szemben „a mai világ nagy veszedelme az egyénközpontú szomorúság, mely a kényelmes és kapzsi szívből, a felszínes élvezetek beteges kereséséből, az elszigetelt lelkiismeretből fakad. (...) többé nem hallja Isten hangját, nem örül szeretete édes örömeinek.” (2) Sőt „vanak keresztények is, akiknek látszólag nagybőjti stílusuk van, húsvét nélkül. Ez nem Isten ránk vonatkozó vágya.” (6)

Pedig az örömhírt „nem adhatja tovább más, csak akinek élete a Krisztusban gyökerező örömet sugározza”. (10)

2) Az evangelizáció öröme a Jézussal való élő kapcsolattól fakad

„Az evangelizáláshoz az első motiváció Jézus szeretete... A tapasztalat, hogy ő üdvözített min-

ket, arra késztet, hogy egyre jobban szeressük őt. De miféle szeretet az, amely nem érzi szükségét annak, hogy beszéljen a szeretett személyről, hogy bemutassa, megismertesse?” (264)

A mindennapi szürkeségtől, „lelkiismeretünk elszigeteltségétől csakis az Isten szeretetével való, boldog találkozásnak köszönhetően szabadulunk meg. Akkor válunk teljesen emberivé, amikor megengedjük Istennek, hogy önmagunkon túlra vezessen bennünket, hogy ezáltal elérjük legigazibb valónkat.” (8)

Ezért „meghívok minden keresztényt — éljen bárhol és bármilyen helyzetben —, hogy még ma újítsa meg személyes találkozását Jézus Krisztussal, vagy legalább döntsön úgy: engedi, hogy ő találkozzon vele, hogy mindennap szünet nélkül keresi őt”. (3)

„Ha valaki csak egy apró lépést tesz is Jézus felé, ő már tárt karokkal várja érkezését. S Ő képes mindig visszaadni az örömet, hogy felemeljük a fejünket és újrakezdjük.” (3)

3) Az evangelizáció öröme Isten Igéjéből táplálkozik

„Az egész evangelizáció Isten igéjére épül, ha meghallottunk, átélméltünk, megéltünk és tanúsítottunk azt. Isten szava belülről táplálja és erősíti a keresztényeket, és teszi képessé őket a hiteles evangéliumi tanúságtételre a mindennapi életben.” (174)

„Az evangelizáció igényli, hogy jól ismerjük Isten szavát, ez pedig megköveteli, hogy a plébániák és minden katolikus közösség komolyan és következetesen tanulmányozza a Bibliát, illetve támogassa a személyes és közösségi imádkozó szentírásolvasást.” (175)

4) Az evangelizáció a hívő örömeiből fakad, és a személy kiteljesedését jelenti

Sokszor terhelő feladatként képzeljük el a Krisztusról és az Ő örömeiről való tanúságtételt. Valójában „amikor az egyház az evangelizálásra hív, megmutatja a keresztényeknek a személyes kiteljesedés igazi dinamizmusát. Itt fedezzük fel: az élet olyan mértékben növekszik és érlelődik, amilyen mértékben odaajándékozunk.” (10)

„Mert ha valaki befogadta azt a szeretetet, amely újra megajándékozta őt az élet értelmével, hogyan zárhatná magába a vágyat, hogy ezt másokkal is közölje?” (8) „Az igazság és a szépség megtapasztalása ki akar áradni. Sőt a jó a továbbadás által ver gyökeret és fejlődik. Ezért aki teljességgel akar élni, nincs más útja, mint a másik javának keresése. Találó Szent Pál kijelentése: »Krisztus szeretete sürget minket« (2Kor 5,14);

»Jaj nekem, ha nem hirdetem az Evangéliumot« (1Kor 9,16).» (9)

5) Gyakorlati teendők — minden keresztény számára

Ferenc pápa konkrétan megfogalmazza a teendőket minden keresztény számára. Ezzel kapcsolatban kettőt emelünk ki:

a) Imából minden reggel öröm fakad?

Kérdezzük meg magunktól: Imáink naponta megújítják-e bennünk az örömet, és az ebből fakadó küldetéstudatot? Az ima csak akkor élő, ha eljut az élő és jelenlevő Istenig, Jézusig, és az Ő öröméig, s ha feléled bennünk a vágy, hogy továbbadjuk e Fényt.

„Ha nem érezzük a heves vágyat, hogy továbbadjuk örömhírét, meg kell állnunk az imádságban, és kérni Őt, térjen vissza és ragadjon magával minket. Szükségünk van arra, hogy minden áldott nap könyörögjünk, kérjük kegyelmét, hogy megnyissa hideg szívünket, és felkavarja langyos és felületes életünket. (...) Milyen édes ott állni egy feszület előtt, vagy térdelni az Oltáriszentség előtt, és egyszerűen csak az ő szeme előtt lenni! Milyen jó engedni, hogy megérintse létünket, és adjon lendületet, hogy hirdetni tudjuk az Ő új életét! Így végső soron az történik, hogy »azt hirdetjük, amit láttunk és hallottunk« (1Jn 1,3).» (264)

b) A Szentírás olvasása örömmre gyullasztja szívemet? A Szentírást *ne csak olvassuk*, hanem *szemlélődve* olvassuk. Tegyük fel a kérdést magunknak: Isten Igéje örömet fakaszt-e bennem?

„A legjobb motiváció az Evangélium hirdetése mellett a döntéshoz, hogy elidőzünk az Evangélium oldalain és szívvel olvassuk azt. Ha így közeledünk hozzá, szépsége elképeszt, s minden alkalommal magával ragad. Ezért sürgősen szert kell tennünk a *szemlélődő* lélekre, amely lehetővé teszi, hogy mindennap felfedezzük: olyan kincs letéteményesei vagyunk, amely emberibbé tesz, és segít, hogy új életet éljünk. Nem létezik jobb ennél, amit átadhatnánk másoknak.” (264)

II. Az új evangelizáció lelkiségének elemei

1) Fel kell fedoznünk, hogy minden keresztény küldött

a) Minden megkeresztelt küldött

— Minden megkeresztelt, megbérmált keresztény küldött a misszióra. Ez egy olyan tanítás, amely az előző évszázadokban elfelejtődött a katolikus egyházban, s amelyet a II. Vatikáni zsinat hangsúlyozott ismét (a Szentírásnak megfelelően). Hasonlóképpen nem volt a köztudatban, hogy a „föld sója és világ világossága” nem teológiai képzettsége

alapján lesz valaki. Ezért még napjainkban is nagyon fontos ezekről beszélni, amint a pápa is teszi:

— „Az új evangelizációnak magában kell hordoznia minden egyes megkeresztelt újfajta aktív szereplővé válását. Ez felszólítás minden keresztény felé, hogy senki ne mondjon le saját evangelizációs feladatáról... A szíved tudja, hogy az élet nem ugyanaz Nélküle! Tehát az, *ami segít élni, és ami reményt ad neked, azt kell közölnöd másokkal.*” (121)

— „Isten szavában újra meg újra megjelenik a ‘kilépés’ dinamizmusa, melyet Isten ki akar váltani a hívőkből. Ábrahám elfogadja a hívást, hogy induljon el egy új föld felé (vö. Ter 12,1–3). Mózes, Jeremiás hasonlóan tettek. Mi valamennyien meghívást kaptunk. Fogadjuk el a hívást: lépünk ki kényelmünkéből, legyen bennünk bátorság eljutni az összes perifériára, ahol szükség van az Evangélium világosságára.” (19)

— „Ha valaki megtapasztalta az üdvözítő Isten szeretetét, *nem szorul hosszas felkészítésre*, hogy elmenjen és hirdesse azt, nem várhat arra, hogy hosszas oktatásban legyen része.” (120)

— Ez nem ellenkezik azzal, hogy „*törekednünk kell a jobb képzésre is*, az Evangélium melletti világosabb tanúságtételre, hogy fölkínáljuk másoknak az Úr üdvözítő szeretetét, amely értelmet ad a mi életünknek”. (121)

b) Missziós tudatban megújuló — „megtérő” egyház

Az egyes hívek mellett a pápa az egyházat is hívja: „Amit itt kifejezésre szeretnék juttatni, annak *programszerű* jelentősége van. Remélem, hogy minden közösség gondoskodik arról, hogy igénybe vegye a szükséges eszközöket ahhoz, hogy előbbre jussunk egy lelkipásztori és missziós megtérés útján. *A Föld minden régiójában létre kell hoznunk az »állandó misszió állapotát«.*” (25) „Nem maradhatunk többé csöndben, nem várakozhatunk passzívan a templomainkon belül.” El kell jutnunk „a megőrző lelkipásztorkodástól a határozottan missziós lelkipásztorkodásig”. (15)

„Olyan missziós választásról álmodom, amely képes átformálni mindent, hogy a *szokások, stílusok, időbeosztások, nyelvezetek és minden egyházi struktúra* jobban a mai világ evangelizálására alkalmas csatornává váljon. A lelkipásztorkodás aktív szereplői pedig legyenek a ‘kilépés’ szüntelen állapotában.” (27)

— „*A plébániának minden tevékenységével* arra kell bátorítani tagjait, hogy az evangelizálás aktív szereplői legyenek. A plébániák kerüljenek közelebb az emberekhez, hogy az élő közösség s a részvétel terei legyenek, és teljesen a misszióra irányuljanak.” (28)

— „*A püspököknek* törekednie kell arra, hogy egyházmegyéje missziós közösség legyen. Buzdítottok

minden egyházmegyét, hogy indítsanak el helyzettelemérő, tisztulási és reformfolyamatot.” (31)

— „A pápaság megtérésére is gondolnom kell. A túlzott centralizáció ahelyett, hogy segítené, csak bonyolítja az egyház életét és missziós dinamikáját.” (32)

2) Felfedezni, hogy korunk emberében is élő az Isten-keresése

Korunk sokszor „bizalmatlanságot és kiábrándulást sugároz az egyház tanításával szemben. Ennek következtében sok lelkipásztori munkatárs (és sok keresztény) bizonyos kisebbségérzetet érez, amely keresztény identitása elrejtéséhez vezet.” (79) A világban élő keresztények gyakran mondják azt is: az én munkahelyemen, az én iskolámban olyan istentelen emberek élnek, hogy ott nincs esélye a tanúságtételnek. Még lelkipásztorok is reménytelennek vélik korunk misszionálását.

A missziós elbizonytalanodás oka: „megfedelkezünk arról, hogy az Evangélium a személyek legmélyebb vágyainak felel meg. Ha sikerül megfelelően és szépen megmutatni az Evangélium lényegét, az üzenet bizonyosan választ ad a szívek legmélyebb kérdéseire. Amikor a misszionárius Krisztust hirdeti, azzal a meggyőződéssel teszi, hogy nem csupán egyesekben, hanem a népek között is ott él a várakozás, hogy megismerjék az igazságot Istentől, az emberről, a bűntől és haláltól való szabadulás útjáról.” (265) „Ez a hirdetés tehát nem idegen az emberektől, sőt erre várnak.” (165)

3) Felfedezni Jézust a testvérben, a szegényekben

Az előző korok az életszentséget, s még inkább a misztikát a szentek, elvonult szerzetesek útjának vélték, amelyből a világiak ki vannak zárva. Már a II. Vatikáni zsinat megfogalmazta, hogy a világban élő keresztények is meg vannak hívva az életszentségre. De számukra a szentség (és a misztika) útja nem a világból való kivonulás, hanem az, hogy mindennapi életükben lássák meg és szolgálják Jézust embertársaikban (azaz éljék meg Jézus meghívását: „amit egynek tettetek a legkisebbek közül, nekem tettétek”)!)

A keresztény életszentségnek ez az elsődleges útja egyben a misszióknak is a legmeggyőzőbb „eszköze”. A szeretetben egyesülhetünk Jézussal, és a nem hívókhöz is elsősorban a szeretet által jut el Jézus örömhíre. Ilyen dimenzióban értjük meg, mennyire iránymutatóak Ferenc pápa meghívásai. (Minderről csodálatosan írtak már az előző pápák is, vö. Benedek pápa DCE 16–20.)

a) Felfedezni Jézust az embertársban

Az új evangelizáció útja a felebarát: „a másokkal való találkozás elsajátítására az egyetlen út, ha megtanuljuk felfedezni Jézust mások arcán, hangjában, igényeiben”. (91)

„Jézus megmosta tanítványai lábát. Azt mondta a tanítványoknak: »Ha tetteitekben ehhez igazodtok, boldogok lesztek« (Jn 13,17). Az evangelizáló közösség a tettek és gesztusok által behelyezkedik a többi ember életébe, s ha szükséges, megalázza magát és felvállalja az emberi életet, Krisztus szenvedő testét érintve meg a népben.” (24)

b) Ez a világban élő keresztények misztikájának útja „Ez egy misztikus, szemlélődő testvériség, mely képes felnézni a felebarát szent nagyságára, képes minden emberi lényben felfedezni Istent, akinek szeretetéhez kapcsolódva képes elviselni az együttélés terheit, képes kitárni a szívét Isten szeretete előtt.” (92)

— Felfedezni Jézust nemcsak a személyes kapcsolatokban, hanem a közösségi találkozásokban, illetve a közösségi megnyilvánulásokban is: Így valószínűleg meg „az együttélés misztikája: az elvegyülés, a találkozás, az ölelés, az egymásra támaszkodás, a részesedés ‘misztikája’.” (87)

— Persze e misztikához az is hozzátartozik, hogy én tudatosan együtt éljek a bennem és velem élő Jézussal. „Az igazi misszionárius tudja, hogy Jézus vele együtt jár, vele beszél, vele lélegzik, vele dolgozik. Ha valaki nem fedezi fel, hogy Jézus jelen van a missziós vállalkozás szívében, hamarosan elveszíti a lelkesedését, és nem tud meggyőzni senkit.” (266)

c) Az egyház elsődleges küldetése — a szegényekhez Mint hívó keresztények megéljük-e a Ferenc pápa által is (és az egyház által régóta) megfogalmazott tételt: elsősége van-e életünkben a szegényeknek?

„Isten szívében kiváltságos helye van a szegényeknek, olyannyira, hogy ő maga »szegénnyé lett« (2Kor 8,9).” (197)

„Az egyház számára a szegényekkel való törődés elsődlegesen teológiai kategória, megelőzve minden kulturális, szociológiai vagy filozófiai kategóriát. Ezért vágyom egy szegényeket szolgáló, szegény egyházra.” (198)

„A szegények leginkább a hátrányos megkülönböztetés — a lelki odafigyelés hiánya miatt szenvednek. Nem mulaszthatjuk el, hogy felkínáljuk nekik Isten barátságát, áldását, szavát.” (200) „Senki sem mondhatja, hogy távol tartja magát a szegényektől, mivel hivatása több figyelmet követel egyéb teendőkre. Senki sem érezheti, hogy mentesülhet a szegényekkel és a társadalmi igazságossággal való törődés feladata alól.” (201)

d) Felfedezni Jézust a mai emberiség kaotikusnak tartott zónáiban

Ferenc pápánk a mai világban élő, „új evangelizációs” szemléletet ad át. Ennek megfelelően hív, hogy korunk legmodernebb áramlataiban is fedezzük fel Jézust, és vigyük Őt oda is. Egy példa erre:

„Napjainkban az emberi kommunikáció hálózata és annak eszközei elképzeltetlenül fejlődést értek el. Érezzük át annak kihívását, hogy ebben is *fedezhetjük az együttélés 'misztikáját'*, és közvetíthetjük azt mások felé is. Ily módon részévé válunk ennek a kissé kaotikus tengerártnak, amely ezáltal a *testvériség igazi tapasztalatává* válhat. *Ily módon a kommunikáció nagyobb lehetőségei a találkozás és a szolidaritás nagyobb lehetőségeivé válnak.*” (87)

e) Misszió és szemlélődés a mindennapokban

Sokak kérdése, hogy hol, mikor és hogyan lehet evangelizálni. Miközben a pápa nagyon konkrétan válaszol e kérdésre, egyúttal a világban-lét mindennapi misztikáját is bemutatja.

„Napjainkban, amikor az egyház mély miszsiós megújulást akar átélni, van az igehirdetésnek egy formája, mely mindegyikünknek *mindennapos lehetősége és feladata*. Nevezetesen, *hogy az Evangéliumot vigyük el azoknak, akikkel épp dolgozunk van: akár közel állnak hozzánk, akár ismeretlenek*. Ez egyfajta nem-szokásos igehirdetés, amely *megvalósítható egy beszélgetés során*, és akkor is, amikor egy misszionárius meglátogat egy családi otthon. *Tanítványnak lenni állandó készséget jelent arra, hogy elvigyünk másokhoz Jézus szeretetét*. És ez spontán módon bárhol megtörténhet, *utcákon, tereken, munka közben, egy autóúton.*” (127)

A pápa levele elejétől kezdve a „folyamatos-ságról” beszél: a *folyamatos* Jézus-keresésről, s *folyamatos örömről*, a *folyamatos* miszsiós készségről. Ez meghívás egy mély, radikális, szemlélődő keresztény életre: „Meghívok minden keresztényt, hogy *újítsa meg személyes találkozását Jézussal, vagy legalábbis döntsön úgy, hogy mindennap szünet nélkül keresi őt.*” (3) E levél témái „*felvázolnak egy meghatározott evangelizációs stílust, amelynek elsajátítására hívok az egyház minden tevékenységében*. Ily módon *mindennapi munkánk közben* meghallhatjuk Isten szavának buzdítását: *»Örüljete az Úrban szüntelenül. Újra csak azt mondom, örüljete!»* (Fil 4,4).” (18) Jézus öröme így „*a mindennapi élet apróságai között él*” (4), s a mindennapi élet apróságai között fakad fel a tűz és vágy, hogy továbbadjuk örömét, melyet folyamatosan tapasztalunk.

4) Küldetésünk közösségi

A katolikus egyház lelkeségi teológiáját, liturgiáját, prédikációit sokáig eluralta egy *egyén-központú* gondolkodás. A zsinat korának teológiája már felhívta a figyelmet erre az egyoldalúságra. Majd a zsinat, s az azt követő egyházi dokumentumok és teológiai irodalom fordulatot hozott e téren is. De ez a szemléletváltás sem járta át még eléggé egyházunkat. Ferenc pápának fontos beszélnie róla.

a) Az egyház közösségi voltában valósítja meg tanúságtéteve küldetését

„Az Evangélium témája nemcsak az Istenhez fűződő *személyes* kapcsolat.” (180) „Isten népének misztériuma a Szentháromságban gyökerezik.” (178) „A Szentháromság misztériuma arra emlékeztet, hogy az *isteni közösség képére vagyunk teremtve.*” (111)

„Az egyház közösség, az útítársak bensőséges kapcsolata. Mint miszsiós közösség jelenik meg.” (24) „Ez a közösség képes félelem nélkül kezdeményezni, elébe menni a másoknak, keresni a távollévőket, és kimenni az útkeresztződésekre, hogy meghívja a kirekesztetteket.” (23)

„A világ minden keresztényét szeretném kérni egy fénylővé váló *közösségi tanúságtételére*, hogy mindenki megcsodálhassa, hogyan törődtek egymással, hogyan támogatják kölcsönösen egymást: *»Arról tudják meg majd, hogy a tanítványaim vagytok, hogy szeretettel vagytok egymás iránt«* (Jn 13,35).” (99)

b) Csak a közösség képes arra, hogy befogadja a keresőket

„Az Úr tanítványai arra hivatottak, hogy olyan *közösségként éljenek, mely a föld sója és a világ világossága* (vö. Mt 5,13-16). Arra hivatottak, hogy legyenek a tanúi egy mindig új módon evangelizáló összetartozásnak.” (87)

„Ha valaminek szentül nyugtalanítania kell a lelkiismeretünket, az az, hogy oly sok testvérünk él a Jézus Krisztussal való barátság vigasztalása nélkül, *az őt befogadó hívő közösség nélkül*, és az élet értelmének horizontja nélkül. Be ne zárkózzunk a hamis védelmet nyújtó struktúrákba, miközben odakinn éhezők sokasága van.” (49) „Az egyháznak az irgalmasság helyének kell lennie, ahol *mindenki úgy érezheti, hogy befogadják*, szeretik, megbocsátanak neki, és bátorítják.” (114)

5) A szenvedés és a kereszt helye az új evangelizációban

Ha az új evangelizáció folytonos örömről hív, hol van a helye a szenvedésnek és Krisztus keresztjének? A szenvedésekben hogy lehet tanúságot tenni az örömről?

A hagyományos individuális lelkiség beszél a személyes szenvedések értékéről, mint amelyek a lelki megtisztulásnak és a kegyelem közvetítésének forrásai. Korunk lelkisége viszont rámutat, hogy a jézusi úton és az evangelizáció termékenységének érdekében mindenekelőtt azokat a szenvedéseket kell örömmel vállalnunk, melyekkel a *közösségi élet során* találkozunk, amelyekkel építjük a közösséget. Elsődleges küldetésünk, hogy ezekben ismerjük fel és egyesüljünk a megfeszített és feltámadott Krisztussal!

a) *A szenvedésről általában*

„Az evangelizáció zarándokútján nem maradnak el a szárazság, a kifáradás bizonyos fázisai. Ez »a hit éjszakájához« kapcsolódik... Ilyen módon élt Mária is szoros kapcsolatban Fia misztériumával; és haladt előre hitének zarándokútján.” (287)

„Az evangelizáló közösség is... ismeri a hosszú várakozást és tűrést. Az evangelizáció sok-sok türelmet kíván.” (24)

„A tanítvány a Jézus Krisztus melletti tanúságtételben képes felajánlani és kockára tenni életét, egészen a vértanúságig, azonban nem arról álmodik, hogy megszabadul ellenségeitől, inkább arról, hogy ők is hallják meg az igét, és az ige mutassa meg nekik is szabadító és megújító erejét.” (24)

„Nem azonos módon éljük meg az örömet az élet minden szakaszában, az olykor felettebb kemény viszonyok között. Az öröm változik, de kicsiny világitóablakként mindig megmarad. Mert abból a személyes bizonyosságból születik, hogy végtelenül, mindent meghaladó módon szeretve vagyunk. Lépésről-lépésre lehetővé kell tennünk, hogy a hit öröme még a legrosszabb körülmények között is újra éledjen bennük.” (6)

A pápa a közösségben való evangelizáció misztikájának kulcsát jelöli meg e szavakkal: „Megölelni a szenvedő Krisztust”. Ezáltal kifejezi azt is, hogy a szenvedő Jézussal egyesülve jutunk el a feltámadásra:

Az evangelizáció „egyetlen útja, hogy tanuljuk meg felfedezni Jézust mások arcán, hangjában, igényeiben. És meg kell tanulnunk, úgy szenvedni, hogy amikor igazságtalan támadás vagy hálátlanság ér, megöleljük a megfeszített Krisztust, anélkül hogy belefáradnánk a testvériség melletti döntésbe.” (91)

Aki eljut a szegényekhez, szenvedőkhöz, az „megérinti Krisztus szenvedő testét a népben”. (24)

b) *Szenvedés, amely az egyetértés, az egység „kulcsa”*

„Az egység Krisztus szavahihetőségének bizonyítéka. Ha evangelizálni akarunk, nem mutatkozhatunk be úgy, mint akik egymás közt megosztottak vagyunk” — írta az első evangelizációs dokumentum, az *Evangelii nuntiandi* (EN 77). Ferenc pápának is alap gondolata ez: „Minden keresztényt szeretnék kérni egy vonzóvá és fénylővé váló testvéri közösség tanúságtételére, hogy ezt mindenki megcsodálhassa.” (99) „Rosszulesik látnom, hogy néhány keresztény közösségben teret adnak a megosztottság, a rágalmazás, a saját elgondolások mindenáron másra erőltetése különböző formáinak.” (100)

Az egység legfőbb pontja, ha egy egyházi elöljáróval alakul ki egyenletlenség. De annak a katolikusnak, aki céljával tűzte a Krisztusról való tanúságtételt, késznek kell lennie, hogy az egyházi elöljáróival való egység érdekében legjobbnak tartott evangelizációs módszereiről is lemondjon (vö.

EN 77; CL 64; Pdv 27; VC 1, 21). Mert tudja, hogy Jézus legfőbb akarata, és az evangelizáció leghatékonyabb eszköze az egység. Ahogy már a zsinati dokumentum megfogalmazta: „Az alázattal és engedelmességgel válnak hasonlónak Krisztushoz, hiszen így ugyanaz a lelkiület van bennük, amelyik Krisztus Jézusban volt, aki szolgáló alakot öltött, kiüresítette magát és engedelmes lett mindhalálig, mégpedig a kereszthaláig” (Fil 2,7–9, PO 15). Sok szent élete adott példát ennek a szenvedésnek vállalásáról, és egyben az egység végső győzelméről is. Ferenc pápa idézett szavai ilyenkor különösen is érvényesek: „Meg kell tanulnunk úgy szenvedni, hogy megöleljük a megfeszített Krisztust, anélkül hogy belefáradnánk a testvériség (egység) melletti döntésbe.” (91)

6) Az evangelizáció az egyház anyai szeretetének kinyilvánulása által hatékony

Az embert — korunkban különösképpen is — a szeretet és alázat szólítja meg. Jézus „Isten léte-re kiüresítette önmagát, mindenben hasonlónak lett hozzánk emberekhez. Megalázta magát...” (Fil 2,7). Ő ilyen magatartásra hívta követőit, s hívását közvetíti a pápa:

„Az egyház arra hivatott, hogy mindig az Atya nyitott háza legyen. Így ha valaki Istent keresve közeledik, nem a zárt kapu ridegségével találja magát szembe.” (47)

„Az egyház anyja, és úgy prédikál a népnek, mint egy anya, aki gyermekéhez beszél. A jó anya felismeri mindazt, amit Isten elvetett a fiában, meghallgatja a fiú aggodalmait, és átérzi azokat. A szeretet szelleme, mely egy családban uralkodik, mind az anyát, mind a fiút a párbeszéd során vezeti.” (139)

Az Evangélium átadása „az evangelizálótól megkövetel néhány olyan készséget, melyek a hirdetés jobb befogadását segítik: a közelséget, párbeszédre való nyitottságot, türelmet, nem ítélkező szívélyes befogadást”. (165)

„Az evangelizáló közösség a tettek és gesztusok által behelyezkedik a többi ember életébe, lerövidíti a távolságokat. Ha szükséges, megalázza magát. Az Evangéliumot hirdetőknél így 'bárányszaguk' van, és a bárányok hallgatnak hangjukra.” (24)

„Ezt az egyházas-anyai légkört, az igét hirdető (és az arról tanúságot tevő) szóbeli közelségével, hangjának melegségével, fogalmazási stílusának szelídségével, gesztusainak örömeivel kell elősegíteni és ápolni. Az egyházas-anyai lelkiület, mindig termékeny lesz.” (140)

III. A Szentlélek vezetése alatt — Mária útján

1) A Lélekkel evangelizálók

„Mennyire szeretném megtalálni a szavakat, hogy egy buzgóbb, örömtelibb, merészebb evangelizációs korszakot ébresszek, amely telve van a vég-

sőkig menő szeretettel és a másakra átragadó élettel! De tudom, semmiféle motiváció nem elegendő, ha nem ég a szívekben a Szentlélek tüze.” (261)

„A Lélekkel evangelizálás olyan evangelizálókat jelent, akik imádkoznak és dolgoznak. A hosszabb szentségimádás, az Igével való imádságos találkozás, az Úrral folytatott őszinte párbeszéd nélkül ellankadunk a fáradtságtól és nehézségektől, lelkesedésünk pedig kialszik. Az egyház nem mondhat le az imádság tüdejéről, és mérhetetlen örömet szerez nekem, hogy minden egyházi intézményben sokasodnak az imádságos, közbenjáró, az igét imádkozva olvasó és örökimádást végző csoportok.” (262)

„Minden megkeresztelt emberben, az elsőtől az utolsóig, hat a Lélek megszentelő ereje, mely evangelizálásra készítet.” Csak követnünk kell híását. (119)

2) Mária útját követve

„Az első szó, az igazi kezdeményezés Istentől való, és csak az isteni kezdeményezésbe bekapcsolódva, és azért könyörögve válhatunk mi is — övele és őbenne — evangelizálókká.” (112)

„Mária engedte, hogy a Szentlélek irányítsa őt a hit útján, a szolgálat és a termékenység rendel-

tetése felé. Rá tekintünk, hogy segítsen hirdetni mindenki számára az üdvösség üzenetét.” (287)

„Az egyház evangelizáló tevékenysége egyfajta máriás stílussal rendelkezik. Valahányszor Mária-ra tekintünk, felébred bennünk a gyengédség és a szeretet erejébe vetett hit. Benne látjuk, hogy az alázat és a gyöngédség nem a gyengék, hanem az erősek erénye, akiknek ahhoz, hogy fontosnak érezzék magukat, nincs szükségük arra, hogy rosszul bánjanak másokkal. (...) Mária képes felismerni Isten Lelkének nyomait a nagy eseményekben, és azokban is, amelyek felfoghatatlannak látszanak. Ez teszi őt az egyház mintaképévé az evangelizáció számára. Kérjük: anyai imádságával segítsen, hogy az egyház sokak otthonává, minden népek anyjává váljon.” (288)

TOMKA FERENC

¹Az idézetek megfogalmazása nem követi mindig pontosan az *Evangelli Gaudium* magyar fordítását (Szent István Társulat, Budapest, 2014), de követi az eredeti szöveget. Esetenként a szöveget alkalmaztuk a szövegösszefüggéshez (tartalmi változtatás nélkül). A dőlt betűs kiemelések tőlünk.

A VIGILIA KIADÓ AJÁNLATA

ALOIS TESTVÉR
Taizé ma. Új szolidaritás felé

Alois testvér, aki legalább annyira alázatos és szerény, mint amennyire sugárzó személyiség, annak szenteli magát, hogy éltesse a Taizéi Közösség szellemiségét és elköteleződéseit, úgy, ahogyan alapítójuk, Roger testvér továbbadta neki az előjárói felelősséggel. Most először meséli el könyvben az életútját, és azt, hogy miként teszi időszerűvé a rá hagyott örökséget egy olyan világban, ahol mindenféle határok erősödnek meg, s ahol a harcok és a nyomor egész lakosságokat kényszerít száműzetésbe.

Ára: 1.920 Ft

A csend történései Szakralitás, Biblia a mai magyar irodalomban és művészetben

A Vigilia arra kérte kortárs íróinkat, költőinket és képzőművészeinket, mutassák be valamely művükön keresztül, hogyan, mely művészi (vagy akár személyes) problémák mentén jutottak el egy-egy bibliai történethez, szöveg helyhez. A kötetben olvasható írások szerzői: Ayhan Gökhan, Babiczky Tibor, Baglyas Erika, Báthori Csaba, Czigány György, Csendes Toll, Csordás Zoltán, Dér András, Dobai Lili, Esterházy Péter, Gergely Ágnes, Gyórfy Ákos, Halmai Tamás, Hevesi Judit, Iancu Laura, Kemény István, Kertész Imre, Lackfi János, Láng Eszter, Marno János, Mezey Katalin, Nagy Dénes, Pályi András, Petróczy Éva, Rakovszky Zsuzsa, Sándor Iván, Szabó Ferenc, Szűts Miklós, Takács Zsuzsa, Tamás Zsuzsa, Varga Ferenc, Váli Dezső, Vasadi Péter, Villányi László, Vörös István, Zalán Tibor, illetve Kovács-Gombos Gábor és Máthé Andrea.

Ára: 2.320 Ft

